

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DE DANSKE BORGERVÆBNINGERS HISTORIE

Litteraturfortegnelse udarbejdet af

P. I. LIEBE og E. BORGSTRØM

2. reviderede udgave

Det kongelige Garnisonsbiblioteks
litteraturfortegnelser II

1986

DE DANSKE BORGERVÆBNINGERS HISTORIE

Litteraturfortegnelse udarbejdet af

P. I. LIEBE og E. BORGSTRØM

2. reviderede udgave

Det kongelige Garnisonsbiblioteks
litteraturfortegnelser II

1986

Indholdsfortegnelse

Forord	Side	1
De danske Borgervæbninger, generelt	-	3
<u>Sjælland med omliggende øer samt Bornholm:</u>		
Københavns Borgervæbning	-	4
Studerterkorpserne i København	-	6
Frederikssund Borgervæbning	-	7
Frederiksværk frivillige Korps	-	7
Helsingør borgerlige Artillerikorps	-	8
Hillerød Borgervæbning	-	8
Holbæk Borgervæbning	-	9
Kalundborg Borgervæbning	-	9
Køge Borgervæbning	-	9
Maribo Borgervæbning	-	10
Nakskov Borgervæbning	-	10
Næstved Borgervæbning	-	10
Præstø Borgervæbning	-	11
Ringsted Borgervæbning	-	11
Roskilde Borgervæbning	-	11
Slagelse Borgervæbning	-	12
Sorø Borgervæbning	-	12
Stubbekøbing Borgervæbning	-	12
Bornholm	-	13
<u>Fyn med omliggende øer:</u>		
Assens Borgervæbning	-	15
Faaborg Borgervæbning	-	15
Middelfart Borgervæbning	-	15
Nyborg Borgervæbning	-	16
Odense Borgervæbning	-	16
Rudkøbing Borgervæbning	-	17
Svendborg Borgervæbning	-	17
<u>Jylland med omliggende øer:</u>		
Ebeltoft Borgervæbning	-	18
Fredericia Borgervæbning	-	18
Grenaa Borgervæbning	-	19
Haderslev Borgervæbning	-	19
Hobro Borgervæbning	-	19
Holstebro Borgervæbning	-	20

Horsens Borgervæbning	Side	20
Kolding Borgervæbning	-	20
Læsø Borgervæbning	-	21
Mariager Borgervæbning	-	21
Nykøbing Borgervæbning	-	21
Randers Borgervæbning	-	21
Ribe Borgervæbning	-	22
Ringkøbing Borgervæbning	-	22
Rømø Borgervæbning	-	22
Skive Borgervæbning	-	23
Sæby borgerlige Artillerikorps	-	23
Tønder Borgervæbning	-	23
Varde Borgervæbning	-	23
Vejle Borgervæbning	-	24
Viborg Borgervæbning	-	24
Ålborg Borgervæbning	-	24
Århus Borgervæbning	-	25
Navneregister	-	26

FORORD

Den her foreliggende litteraturfortegnelse, der indgår i rækken af Det kongelige Garnisonsbiblioteks militærhistoriske bibliografier, har tidligere været betegnet "Litteraturfortegnelse II" med titlen "De danske frivillige Korps og Borgervæbnings historie" og udgivet i 1974.

Da en omredigering af forskellige årsager fandt sted i 1982, hvor litteraturoversigten over danske frivillige korps udkom, blev der ikke givet lejlighed til at revidere litteratur over danske borgervæbninger. Dette er der nu rådet bod på.

Som i tidligere litteraturfortegnelser er der heller ikke her benyttet avisartikler eller kronikker, men biblioteket modtager med taknemmelighed oplysninger om litteratur, som måtte savnes i den fortegnelse.

Det kongelige Garnisonsbibliotek vil gerne rette en varm tak til Registratør Erik Borgstrøm, der har forestået revisionen af denne udgave.

Frank Pedersen

DE DANSKE BORGERVÆBNINGER

Generelt

De danske Borgervæbninger

Generelt

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender over alle ved den kgl. Danske Arme, samt de Vestindiske, Guinesiske og Ostindiske Tropper ansatte Officerer og øvrige Betiente, saavel som over Borgervæbninger og frivillige Corps, (KBH 1809-1842) 34 bind.

Johansen, J.: Borgervæbninger og frivillige Korps m.fl. (Frederik VI's Hær 1784-1814) KBH 1948, side 97-99.

Ræder, J.v.: Om Borgervæbningen. (Den danske Armees Organisation) KBH 1837, side 136-156.

Borgervæbningen i Danmark og Norge ved Aarets Begyndelse 1803 med tilhørende Tegninger. (Folihåndskrift med talrige håndkol. illust.) H.M.S. Dr. håndbibliotek.. ikke umiddelbart tilgængeligt.

Borgervæbningen i Danmark. (Ledetraad ved Forelæsningerne over militaire Høiskole) KBH 1834, side 63-67.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Bruhn, Chr. V.: Danske Uniformer. (1837-45). Fotografisk genoptryk 1968. bd. II. Tekst i bd. III, side 131-54 af Lars Ammitsbøl.

Generalstaben: Meddelelser fra Krigsarkiverne. (1883) bd. I, side 55-57, 188 og 192.

Baggesen, August: Borgerlige Corpser. (Den danske Stat eller Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande) KBH 1840, side 161-62. Ny omarbejdet udg. KBH 1862, side 245-46.

Alstrup, Orla og Harald Skougaard: Hjemmeværnet. (Dansk Album) KBH 1980, side 79.

Artikler:

Jacobsen, P.V.: Bidrag til Kundskab om de danske Kiøbstæders Borgervæbning og Deeltagelse i Krigsvæsenet i 16. Aarhundredet. (Nyt Hist. Tidsskr. I, 1847, p. 129-236).

Ploug, R.: Fra Borgervæbning til Hjemmeværn. (Folk og Værn 1943, nr. 9-10, p. 25-29, ill.).

Glarbo, Henry: Skyttegilde og Borgervæbning. (Ad Fortids. Veje 1945, IV, p. 274-82, ill.).

Ploug, R.: Fra Borgervæbning til Hjemmeværn. (Underofficeren 1945, p. 3-6, ill.).

Ruus, Poul: Om Borgervæbninger. (Hjemmeværnet 1956, nr. 5, p. 8-10, ill.).

Kannik, P.: Borgerlige Jæger- og Artillericorps i Jylland i forrige Aarhundrede. (Chakoten 1959, p. 45-52, 56-63 og 72-78, ill.).

Klitgaard, C.: Et Overfald. (Hist. Tidsskr. 1915-17, 8. R., VI bd, p. 479-83).

BORGERVÆBNINGER

SJÆLLAND MED OMLIGGENDE ØER

SAMT

BORNHOLM

Københavns Borgervæbning

- Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender . . . . (1808-42).
- Ledetraad ved Forelæsningerne i Militair-Administration. (1834) side 68-70.
- Ræder, J.v.: Den danske Armees Organisation. (1837) side 141-150.
- Baggesen, A.: Den danske Stat. (1840) side 162, Ny udg. 1862, side 245-46.
- Johansen, Jens: Frederik VI's Hær. (1948) side 97-98.
- Bøger, pjecer og manuskripter:
- Thurah, Laurids de: Stadens Compagniers Faner. (Hafnia Hodier-na) KBH 1748, genoptrykt 1967, side 365-66, ill.
- Hauber, C.E.: Om Hof-, Krigs-, Borger- og Kirkestaten. (Beskrivelse over den kongelige danske Residentestad Kiøbenhavn og de kongelige Slotte paa landet) 1783, side 179-81.
- Nyerup, R.: Kjøbenhavns Borgere i militairisk Betragtning. (Kjøbenhavns Beskrivelse) 1800, side 265-72.
- Kristensen, K.: Optegnelser angaaende det kjøbenhavnske borgerlige Artillerikorps. (1811) 116 sider.
- Garbrecht, J.: Det borgerlige Infanterie og Artillerie. (Med Sværd og Banner) 1831, side 34-67.
- Løser, E.C.: Kjøbenhavns borgerlige Infanteries Aflevering af deres gamle og Modtagelse af deres nye Faner den 3. Oktober 1846, tilligemed Beskrivelse over Corpsets 12 ældre, saakaldte Compagniefaner. (1847) 14 sider.
- t - : Et par Ord om Kjøbenhavns Borgervæbning. (1869) 7 sider.
- Davidson, J.: Det forsvundne Kjøbenhavns Borgervæbning. (Fra det gamle Kongens Kjøbenhavn) 1883, side 230-46. Ny udg. 1910, side 212-26, ill.
- Nielsen, O.: Kjøbenhavns Borgervæbning. (Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse) 1877-92. Bd. 3, side 294-300. Bd. 5, side 458-63. Bd. 6, side 453-55 og 471-73.
- Bruun, Carl: Kjøbenhavn. (1887-1901) bd. II, side 185-86, ill. (Faner bd. III, side 899-904, ill.
- Jeppesen, Alfred: Fra det gamle København. Frederik den Sjattes By. (1935) side 69-74, ill.
- Erichsen, John (red.): Borgerpligt. (København på tværs) KBH Bymuseum 1984, side 44, ill.

Københavns Borgervæbning

Artikler:

Werlauff, E.C.: Danske, især Kjøbenhavnske Tilstande og Stemninger ved og efter Overgangen til det nittende Aarhundrede. (Hist. Tidsskr. 4. Rk. IV bd. 1874, p. 304-309).

Smith, Otto: En By i Vaaben. Københavns Borgervæbning 1658. (Hist. Medd. om Kbhvn. 2. Rk., V bd., 1931, p. 38-57).

Rockstroh, K.C.: Krigsminister Tscherning og Københavns Borgervæbning 1848. (Hist. Medd. om Kbhvn. 3. Rk., V bd., 1942, p. 299-326, ill.).

Ploug, R.: Fra Borgervæbning til Hjemmeværn. (Underofficeren 1945, p. 3-6, ill.).

Olsen, Gunnar: Borgerne under Belejringen 1658-59. (Hist. Medd. om Kbhvn., 4. Rk., VI bd., 1959, p. 9-60).

Hvidt, A.N.: Ogsaa et Hjemmeværn - Kjøbenhavns Borgervæbning. (Garderbiladet 1959, nr. 9, p. 10-11).

Studenterkorpserne i København

- Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1808-42)
Garbrecht, A.: Med Sværd og Banner. (1831)
side 14-15 og 17-18, ill.
- Ledetraad ved Forelæsningerne over Militair-
Administration. (1834) side 68-70.
- Ræder, J.v.: Den danske Armés Organisation.
(1837) side 146-50.
- Baggesen, A.: Den danske Stat. (1840) side 161.
Ny udg. 1862, side 246.
- Johansen, Jens: Frederik VI's Hær. (1948) side
97-102, ill.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Engelstoft, L.: Kiøbenhavns Stilling og Farer i Sommeren 1700.
(1814) side 81-84.
- Rørdam, Holger: De danske og norske Studenters Deltagelse i
Kiøbenhavns Forsvar mod Karl Gustav. (1855) 228 sider.
- Oehlenschläger, A.: Oehlenschlägers Levnet fortalt af ham selv.
(KBH 1974) bind 1, side 92-101, ill.

Artikler:

- Studentervæbning. Kronprindsens Livcorps oprettet 11. Aug. 1807.
(Universitets- og Skole-Annaler 1807, bd. 2, p. 295-313. 1808,
bd. 1, p. 336-41; bd. 2, p. 54-69, 213-14. 1809, bd. 1, p.
59-63, 269-72; bd. 2, 73-76. 1812, p. 311-13. 1813, p. 89-91).
- Engelstoft, L.: Kong Frederik III's Opmærksomhed for de Stu-
denter, som havde holdt sig tappert i Kiøbenhavns Beleiring.
(Universitets- og Skole-Annaler 1808, bd. 2, p. 22-40. 1809,
bd. 1, p. 1-6).
- Et Brev fra en Student i Kiøbenhavn til hans Fader i Jylland
efter de Svenskes Landgang paa Sieland i August 1700.
(Om Studentervæbningen i København) - (Universitets- og Skole-
Annaler 1813, p. 24-28).
- Engelstoft, L.: Actmæssig Beretning om de academiske Borgeres
Væbning ved Kiøbenhavns Universitet i Foraaret 1801 fra Op-
rettelsen af Hs K.H. Kronprindsens Livcorps den 25 Martii ind-
til dets Opløsning den 17. Julii s.aa. (Universitets- og Skole-
Annaler 1808, bd. 1, p. 177-292).

Rørdam, H.F.: Skrivelse fra Statsloven i Kjøbenhavn til Universitetet om at opfordre Studenterne til at gribe til Vaaben Ar 1700. (Danske Magazin 1860, 3. rk. VI, p. 179-80).

I.: Studenterliv i gamle dage. (Nær og Fjern 1878, nr. 298, p. 12-14, ill.).

Thrap, Daniel Smith: (Personalhist. Tidsskr. 1887, 2. rk. II bd. p. 1-10).

Christiansen, Carl S. (udg.): Brev fra en Student til hans Fader, da Svenskerne låa for Kjøbenhavn i Aaret 1700. (Museum 1894, I, p. 275-76).

Frederikssunds Borgervæbning

Bøger, pjecer og manuskripter:

Sundbo, Arne: Om Borgervæbningen. (Frederikssunds og Købstaden Slangerups Historie) 1937, side 68-69 og 382-84, ill.

Artikler:

Jansen, H.C.: Da Borgervæbningen i Frederikssund holdt parade. (Hjemmeværnet 1967, nr. 2 og 3, p. 6-8 og 6-7, ill.).

Frederiksværks frivillige Korps

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender..... (1808-1815).

Johansen, Jens: Frederik VI's Hær 1784-1814. (1948) side 99.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Christensen, Carl: Det frederiksværkske Korps. (Frederiksværk) 1926, side 84-92, ill.

Eriksen, Egon: Frederiksværks frivillige bevæbnede Corps. (Krudtværket på Frederiksværk 1758-1958) 1958, side 144-47, ill.

Bennike, Lise. Henning Jølver m.fl.: Frederiksværk frivillige bevæbnede korps. (General Classens Frederiksværk - før og nu) 1980, side 80-86, ill.

Artikler:

Jansen, H.C.: De brune Husarer. Frederiksværk Borgervæbning. (Hjemmeværnet 1966, nr. 4, p. 9).

Helsingør borgerlige Artillerikorps

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender .....(1810-1840).

Ræder, J.v.: Den danske Armées Organisation.
(1837) side 150.

Ledetraad ved Forelæsningerne....(1834)side 67.

Baggesen, A.: Den danske Stat. (1840) side 162.
Ny udg. 1862, side 246.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Galschiøt, M.: Helsingør borgerlige Artillericorps.(Helsingør omkring Midten af forrige Aarhundrede) 1921, side 335-47; 2. udg. 1960, side 296-314.

Pedersen, Lauritz (red.): Helsingør borgerlige Artilleri.
(Helsingør i Sundtoldtiden 1426-1857) 1929, bd. II, side 260-61, 346 og 412-17, ill.

Faye, Aase og Kenno Pedersen: Borgervæbningen. (Helsingør Bymuseum, vejledning) 1977, side 24.

Artikler:

Hedegaard, E.O.A.: Helsingør borgerlige Artilleri - et korps med krudt i. (Chakopten 1973, nr. 2, p. 21-25, ill.).

Hillerød Borgervæbning

Bøger, pjecer og manuskripter:

Hermansen, Victor: Borgervæbning. Brandkorps. Borgerligt Politikorps. (Hillerød By) 1925, side 297-99.

Holbæk Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1810-1814).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Thomsen, Albert: Holbæk Købstads Historie. I. (1936-37) side 178, 210, 214 og 405-06, ill.

Thomsen, Albert: Holbæk Købstads Historie. II (1937-42) side 129-31, 486, 500, 522-24 og 581, ill.

Kalundborg Borgervæbning

Artikler:

Waagepetersen, Chr.: Kalundborgs Borgervæbning. (Festskrift til K.G. Kaaber. Fra Holbæk Amt 1976, p. 167-81, ill.).

Køge Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1810-13 og 1839).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Petersen, Anders: Kjøge Bys Historie. (1888) side 196-98.

Artikler:

Smith, Otto: Af Køges Saga. (Årbog udg. af Hist. Samf. for Kbhvns Amt 1921, p. 95-101).

Smith, Otto: Køge Borgervæbnings Oprettelse 1643. (Årbog udg. af Hist. Samf. for Kbhvns Amt 1922, p. 148-50).

Maribo Borgervæbning

- Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender..... (1810-1812).
Bøger, pjecer og manuskripter:
Haugner, C.C.: Maribos Historie. II. (1938) side 117.202,237.
-

Nakskov Borgervæbning

- Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender...(1810-12 og 1829-42).
Bøger, pjecer og manuskripter:
Haugner, C.C.: Nakskovs Købstads Historie. (1934-36):
Bd. I, Personlige Militærbyrder, side 144-50.
Bd. II, Det Borgerlige Hjemmeværn, side 150-58, ill.
Bd. III, Borgere i Uniform, side 188-97, ill.
Haugner, C.C.: Lolland. (Vestlolland 1918) bd. 2, side 161-64.
-

Næstved Borgervæbning

- Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender..(1810-12 og 1831-42).
Bøger, pjecer og manuskripter:
Smith, O.: Næstved 1135-1935. (1935) side 143.

Artikler:

- Hansen, H.P. Herman: Borgerkontoret i Næstved. (Verden og Vi, 1912, nr. 8, p. 6, ill.).

Præstø Borgervæbning

Bøger, pjecer og manuskripter:

Nielsen, N.V.: Om Borgervæbningen. (Præstø Købstads og Klosters Historie. (KBH 1899) side 423-24.

Berg, R.: Af Præstø Bys Historie. (Særtryk af Præstø Amts årbog 1948, side 70-71, ill.).

Artikler:

K.R.: Postbud og Tandlæge til Parade.....(Uge-Journalen 1939, nr. 24, p. 6-7 og 33, ill.).

Ringsted Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender .....(1810-13).

Artikler:

Hansen, Lauritz: Minder fra Borgervæbningens Dage. (Årbog for Hist. Samf. f. Sorø Amt 1939, p. 91-92).

Roskilde Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender .....(1810-13).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Kornerup, J.: Borgercompagniet. (Roskilde i gamle Dage) KBH 1892, side 83-91.

Kornerup, J.: Borgerkorpset i Roskilde. (Fra det gamle Roskilde) Roskilde 1925, side 48-50, ill.

Fang, Lotte: Borgervæbning, brandvæsen, indkvartering (Det var dengang) Roskilde 1977, side 16-20, ill.

Artikler:

Fang, Arthur: Borgerkorpset i Roskilde. (Jul i Roskilde 1926, p. 27-30, ill.).

Slagelse Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender .....(1810-13).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Arnskov, P.: Slagelse Borgervæbning. (Slagelse By) 1917, side 52-53.

Arnskov, P.: Om Borgervæbningen. (Bogen om Slagelse) 1931, side 283-90, ill.

Nielsen, H.K.: Slagelse Borgervæbning. (Slagelse som militært domicil) Slagelse 1979, side 221-232, ill.

Artikler:

Arnskov, P.: Borgervæbningen, Politikorpset, Brandkorpset. (Slagelse Bys Forsvar mod Ildløs og Vold) årbog for Hist. Samf. f. Sorø Amt, 1921, p. 3-42, ill.

Sorø Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender .....(1810-12).

Bøger, pjecer og manuskripter:

La Cour, L.F.: Sorø Borgervæbning. (Sorø Bys Historie gennem tre Hundrede Aar) 1938, side 140-45, ill.

Stubbekøbing Borgervæbning

Bøger, pjecer og manuskripter:

Liisberg, B.: Borgervæbning. (Stubbekøbing gennem Tiderne) 1912, side 273-76.

Bornholm

- Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1808=1842).
Ledetraad ved Forelæsningerne i Militair-Administration. (1834) p. 75.
Baggesen, A.: Den danske Stat. (1840) p. 162 og 270. Ny udg. 1862, p. 245.
Trap: Danmark. (1. udg. 1858) p. 516.
Vaupell, O.: Den dansk-norske Hærs Historie. (1876) bd. 2, p. 685-87.
Johansen, Jens: Frederik VI's Hær. (1948) p. 101-02.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Skovgaard, P.N.: Militærvæsen. (Beskrivelse over Bornholm 1804) KBH 1804, genoptrykt 1975 m. efterskrift af Finn Jacobsen, side 149-78.
- Panum, J.S.N.: Bornholms Milice! (Bornholms Vejviser, tillæg) Slesvig 1830, side 63-70.
- Jørgensen, J.A.: Bornholms Historie. (1900) bd. II, side 159-69, 227-39 og 303.06.
- Schouboe, O.B.: Bornholms Værn gennem Tiderne. (2-binds manuskript, 1932, FA).
- Schouboe, O.B.: Bornholms Værns Historie. (Manuskript u.å. på Rønne Bibliotek).
- Dam, G.L. og H.K. Larsen: Borgerkompagniet. (Aakirkeby 1346-1946) 1946, side 98-103
- Salchow, U.: Permanent Inddeling i Kompagnier. (Militærbeskrivelse over øen Bornholm) 1954, side 114-141.
- Norrie, I.W.G.: Borholms Værns Historie. (Maskinskr. ms. FA, Særlige Sager, Generalia, pk. 9) 46 sider.
- Norrie, I.W.G.: Borholms Værns Historie. (Duplikeret, udg. af KGB 1965) 52 sider.
- Norrie, I.W.G.: Bornholms Værns Historie. (Særtryk af Bornholmske Samlinger) 1969, 86 sider, ill.
- Nielsen, H.: Bornholms forsvar og kystforsvarsværker i belysning af øens historie til 1867. (Maskinskr. ms. u. st. og år) 44 sider + bilag, ill.

Bornholm

Artikler:

Chr. Skeels og Thom. Finkes Forretning paa Borringholm 1671, det nye Reglement for Militien angaaende. Medd. af Mich. Treschow.(Nye danske Mag. II, 1806, p. 285-88).

Lønborg: Om Bornholms Væbning og Forsvar. (Tidsskr. f. Krigsvæsen 1856, p. 1-20).

Bulmer, Joh.: Bornholms Militærvæsen.(Bornholmske Samlinger 1913, p. 60-67).

Bulmer, Joh.: Det bornholmske Militærprivilegium.(Bornholmske Samlinger 1913, p. 68-72).

Særmark Thomsen, K.: Blade af Bornholms Værns Historie. (Underofficeren 1943, p. 66-68, 91-92, 128-29, 169-70, 219-20, 235-36; 1944, p. 17-19 og 58-60).

Olsen, Ingv.: Træk af Bornholms Militærvæsens Historie i det 19. Århundrede.(Bornholmske Samlinger 1947, p. 9-59).

Skaarup, H.E.: Den bornholmske Milice's indsats i samfundsnyttige opgaver i perioden 1815-1836.(Bornholmske Samlinger 1979, p. 91-114, ill.).

BORGERVÆBNINGER

FYN MED OMLIGGENDE ØER

Assens Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ... (1810-12 og 1939).

Artikler:

Maaløe, Lauritz: Borgervæbning og Politikorps i Assens.
(Fynske årbøger I, 1940, p. 281-309, ill.).

Faaborg Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1810-25).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Jørgensen, Stephan: Borgervæbningen og Brandkorpset.
(Efterretninger om Faaborg Kjøbstad) Odense 1816, genoptrykt
1977, side 25-27.

Schrøder, Aug.: Meddelelser om Faaborg fra ældre og nyere tid.
(1866) side 255.

Blomberg, Aage F.: Faaborg Bys Historie, bd. I, 1229-1750.
(Fåborg 1955) side 86, 199, 213. Bd. II, 1750-1914.
(Fåborg 1956) side 33, 98-103, 197, 237, 248-50 og 262-64, ill.

Artikler:

Pedersen, Børge E.: Borgervæbningen i Faaborg. (Våbenhist.
Tidsskr. 1984, nr. 2, p. 42-47, ill.).

Middelfart Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1810-12).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Behrendt, Chr.: Fra det gamle Middelfart. I. (1938) side 74
og 93-94.

Nyborg Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1810-12).
Baggesen, A.: Den danske Stat. (1862) p.246.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Staggemeier, Otto: Jordebog for Nyborg Købstad. (1891) II del, side 58-60.

Henningsen, Henning: Borgervæbningen. (Nyborg, da voldene stod) Nyborg 1981, side 113-16, ill.

Odense Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1812-14, 1816-20 og 1822-42).
Ræder, J.v.: Den danske Armées Organisation. (1837) p. 153.
Baggesen, A.: Den danske Stat. (1840)p.162.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Engelstoft, E.T.: Odense Bys Historie. (1880) side 256, 299, 374-75 og 571.

Andersen, F.M.: Odense borgerlige Korps i det 19. Aarhundrede. (Odense 1898) 138 sider, ill.

Mørch, Erh.: Militæret. (H. St. Holbeck: Odense Bys Historie) 1926, side 645-75, ill.

Rudkøbing Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender .....(1810-13,
1833-42).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Rasmussen, P.: Oplysninger betræffende Rudkøbing Kjøbstad.
(1849) side 106-07.

Kiilsgård, Chr.: Borgervæbningen reorganiseres. (Rudkøbing
Topografi og Bystyre) III, (1970) side 64-65, ill.

Kiilsgård, Chr.: Borgervæbningen efter 1814. (Rudkøbing)
1974, IV, side 86.

Artikler:

Rohde, I.T.: Om Rudkøbing Borgervæbning. (Svendborg Amts
Årbog, 1915, p. 102-15).

Svendborg Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1810-42).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Olsen, Johannes: Borgerkorps. (Svendborg Bys Historie) 1919,
side 485-90, ill.

Bro-Jørgensen, O.: Svendborg Købstads Historie. (1959)
1. del, II, side 372-75.

Jansen, Henrik M.: Kriminalitet og politi i 200 år på Sydfyn.
Bl.a. om Svendborg borgervæbning. (Odense 1979) 60 sider, ill.

BORGERVÆBNINGER

JYLLAND MED OMLIGGENDE ØER

Ebeltoft Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ....(1810-12).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Rasmussen, P. og G. Albeck: Ebeltoft Købstads Historie.(1951), side 210-11 og 367-68, ill.

Artikler:

Drøhse, Engelbert: Da Borgervæbningen skulde indføres. (Nogle Aktstykker fra Ebeltoft Raadstuearkiv). (Randers amts årbog 1907, p. 69-80).

Fredericia Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ....(1810-14 og 1821-42).

Ræder, J.v.: Den danske Armées Organisation (1837) p. 152.

Baggesen, A.: Den danske Stat. (1840) p. 162. Ny udg. 1862, p. 246.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Lund, Ole: Garnisonen. (Livet i en Provinsby ved Aarhundredets Midte) KBH 1899, side 66-69.

Housted, Erik: De frivillige Korps. (Til rigernes forsvar, gavn og bedste) Fredericia 1979, side 122-27, ill.

Artikler:

Bremerholm, Aage: Gamle Fredericia-Minder. (Vejle amts årbog 1910, p. 60-88).

Mathiessen, Hugo: Gammelt Fredericia-Liv. (Vejle amts årbog 1919, p. 73-75).

Bremerholm, Aage: Nogle reglementariske Bestemmelser vedrørende Borgervæbningen i Fredericia. (Vejle amts årbog 1919, p. 190-97 og p. 170-78).

Grenaa Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ....(1810-12)

Bøger, pjecer og manuskripter:

Svenstrup, Carl: Grenaa Bys Historie. (1939-48) Bd. A: Om Borgervæbningen, side 181-84. Bd. C: Oprettelse af Borgervæbningen, side 785-86, ill.

Haderslev Borgervæbning

Opslagsværker: Ræder, J.v.: Den danske Armées Organisation (1837) p. 155.

Baggesen, A.: Den danske Stat. (1840) p.162.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Achelis, Th. O.: Haderslev i gamle Dage 1627-1800. (Haderslev 1929) side 382-85.

Nielsen, J. Chr. og J. Thorborg Olsen: Haderslev Borgergarde. (Haderslev 1292-1942) Haderslev 1942, side 24-25, ill.

Artikler:

Achelis, Th. O.: Das Ende der Hadeslebener Bürgercorps 1848. (Die Heimat XXXIX, 1929, p. 62-64).

Christensen, Olav: Haderslev-borgerkaptajnen Hans Jacob Burmeister. (Sønderjysk årbog 1963, II, p. 234-36).

Hobro Borgervæbning

Bøger, pjecer og manuskripter:

Jørgensen, Morell: Hobro Borgervæbning. (Livet omkring Store Torv) Hobro 1976, side 34, ill.

Holstebro Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender .... (1810-12).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Frølund, L.Ch.T.: Borgervæbning. (Holstebro, en historisk, topografisk og statistisk Købstadsbeskrivelse) Ålborg 1871, side 106. Genoptrykt 1963, side 118.

Aldal, J.: Borgervæbningen. (Holstebros Historie gennem Tiderne 1274-1939) Holstebro 1939, side 589-91.

Linvald, Steffen m.fl.: Borgervæbningen. (Bro og By) Holstebro 1974, side 77-78.

Artikler:

Lind, M. og J. Aldal: Borgervæbningen. (Minder om Holstebro; Hardsyssel årbog 1917, p. 91-94, ill.).

Horsens Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1810-1842).

Ræder, J.v.: Den danske Armées Organisation (1837) p. 153.

Baggesen, A.: Den danske Stat. (1840) p.162.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Bay, Svend Aage: Borgervæbningen. (Horsens Historie indtil 1837) 1982, side 236-37.

Kolding Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender .....(1810-12 og 1822-42).

Ræder, J.v.: Den danske Armées Organisation (1837) p. 155.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Fyhn, Jens Jørgen: Borgervæbningen i Kolding. (Efterretninger om Kjøbstaden Kolding) KBH 1848, side 244-46.

Eliassen, P.: Borgervæbningen. (Kolding fra Middelalder til Nutid) Kolding 1910, side 395-97, ill.

Eliassen, P.: Borgervæbningen - Forskellige Begivenheder. (Det gamle og nyere Kolding) 2. del, 1910, genoptrykt 1975, side 395-99, ill.

Læsø Borgervæbning

Artikler:

Bruun, Camillo: En Folkevæbning på Læsø i 1762 og 1788.
(For Ide og Virkelighed 1874, I p. 94-101).

Mariager Borgervæbning

Bøger, pjecer og manuskripter:

Dahlerup, H.: Borgervæbning og Garnisonsforhold. (Mariager. Klosters og Bys Historie) 1882, side 191-92.

Nykøbing Borgervæbning

Bøger, pjecer og manuskripter:

Christensen, Chr. Villads: Borgervæbningen. (Nykøbing paa Mors 1219-1899) KBH 1902, side 136-39.

Randers Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ....(1810-18 og 1821-42).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Stadfeldt, Snæbjørn Asgeyrsen: Den borgerlige Bevæbning i Randers. (Chorographisk og Oeconomisk Beskrivelse over Randers Kjøbstad i Nørre Jylland) 1804, side 363-64.

Jensen, S.: Borgervæbningen. (Randers i Fortid og Nutid) Randers 1917, side 61-62.

Artikler:

Michaelsen, M.: Borgervæbningen. (Årbog f. Hist. Samf. f. Randers Amt 1910, side 118-24).

Bay, Hans: Randers Borgervæbning 1762-1803, 1860-64. (Jul i Randers XI, 1932, p. 33, ill.).

Ribe Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ... (1810-12 og 1924-39).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Mathiessen, Hugo m.fl.: Ribes Militær og Borgervæbning. (Ribe Bys Historie 1660-1730) 1929, side 236-46, ill.

Smith, Otto og Victor Hermansen: Ribe Bys Historie 1730-1820. (1936) bd. I, side 227-31, ill.

Artikler:

Stemann, G.: Ribe i Stiftamtmand Moltkes Tid. (Fra Ribe Amt 1907, p. 16-20).

Stemann, J.D.: Ribe i April 1848. (Fra Ribe Amt 1915-18, p. 1-39, ill.

Rosenstand, K.H.: Ribe Politikorps 1855-1930. (Ripenser Bl. II, 1930, p. 177-80, ill.).

Christensen, K.: Ribe Borgervæbning og Politikorps. (Fra Ribe Amt 1955, p. 567-79, ill.).

Ringkøbing Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1810-12).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Nielsen, Carl Lindberg: Ringkøbing Købstads Historie. (Ringkøbing u.å.) side 74-78, ill.

Bøgner, J.I.: Borgervæbningen. (Bidrag til Ringkjøbing Bys Historie) 1942, side 144-169.

Rømø Borgervæbning

Artikler:

Rømø Borgervæbning i 1807. (Sønderjysk Maanedsskr. VI, 1929, p. 20-23).

Skive Borgervæbning

Artikler:

Sørensen, Otto L.: Borgervagten rykker frem, en to, en to!
(Jul i Skive 1951, p. 24, ill.).

Sæby borgerlige Artillerikorps

Bøger, pjecer og manuskripter:

Jakobsen, Anton: Sæby Artillerikorps. (Sæby Købstad) Sæby 1906,
side 63-66.

Wandel, C.F.: Sæby Borgerlige Artillerikorps. (Søkrigen i de
dansk-norske Farvande 1807-14) KBH 1915, side 393-95.

Ørberg, Paul G.: En by ved havet. Sæby Købstads Historie. Bd.I,
Sæby 1970, side 177-83, ill.

Tønder Borgervæbning

Bøger, pjecer og manuskripter:

Andresen, Ludwig: Tønder Ringriderkorps Historie.(Tønder 1937).
40 sider, ill.

Wiese, W.: 250 Jahre Schützenkorps Tondern von 1693. 1693-18.
Juni - 1943. (Tønder 1943) 48 sider, ill.

Varde Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender.....(1810-13).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Nielsen, Carl Lindberg: Varde Borgervæbning. (Varde Bys Histo-
rie) Varde 1942, side 46-50, ill.

Vejle Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender....(1810-13 og 1822-42).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Petersen, C.V.: Vejle Bys Historie. (Vejle 1927) side 77, 135, 260 og 269-70, ill.

Artikler:

Alsted, Jakob: Friderichs Weyle Røde Kohr. (Vejle Amts årbog 1911, p. 82-93).

Anonym: Vejle Borgervæbning gennem tre Aarhundreder. (Danske Soldater 1937, nr. 1, p. 5-6, ill).

Rasmussen, C.: Borgermusikken i Vejle 1828-1855. (Jul i Vejle IX, 1944, p. 25).

Viborg Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1832-42).

Bøger, pjecer og manuskripter:

Ursin, M.R.: Stiftsstadens Viborg. (1849) side 211.

Spreckelsen, Otto v.: Borgervæbning. (Viborg Købstads Historie) 1940, bd. I, side 266.92, ill.

Ålborg Borgervæbning

Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ..... (1811-42).

Ræder, J.v.: Den danske Armées Organisation (1837) p. 151.

Baggesen, A.: Den danske Stat. (1840)p. 162.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Riismøller, Peter: Borgervæbningen. (Ålborg) Ålborg 1942, side 195-97.

Wulff, D.H.: Borgerlige Krigsartikler. (Bidrag til Ålborg Bys Historie; Saml. t. jydsk Hist. og Topografi, 2. Rk. IV.bd. 1893-95, p. 196-202).

Århus Borgervæbning

- Opslagsværker: Kierulf, H.: Calender ... (1810-14 og 1821-42).
Ræder, J.v.: Den danske Armées Organisation (1837) p. 151-52.
Baggesen, A.: Den danske Stat. (1840)p.162.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Nielsen, Rasmus: Borgervæbningen i Aarhus. (Aarhus i Fyrreerne) 1901, side 42-47, ill.
Nielsen, Rasmus: Ny udgave (1959): Dragonerne og Borgervæbningen. side 35-38, ill. (Med oplysende noter af Em. Sejr).
Hoffmeyer, J.: Vagten, Væbningen, Vægterne. (Blade af Aarhus Bys Historie) 1911, bd. 2, side 45-48.
Birkelund, Palle og E. Sejr: Borgervæbningen i Aarhus. (Aarhus gennem Tiderne) 1941, side 61-80, ill.

Artikler:

- Søgaard, Helge: Borgervæbningen i Aarhus i det 18. Aarhundrede. (Festskrift tilegnet C. Klitgaard = Jyske Samlinger 5. Rk. IV bd., 1938, p. 277-89).
Holm, Petra Julie: Nogle Textile Minder fra Borgervæbningen i Aarhus. (Den gamle By, årbog 1948, p. 35-46, ill.).
Holm, Petra Julie: Nogle Textile Minder fra Borgervæbningen i Aarhus II. (Den gamle By, årbog 1950, p. 47-56, ill.).

Navneregister

	Side	
Achelis, Th.O.	19	
Albeck, G.	18	
Aldal, J.	20	
Alsted, Jakob	24	
Alstrup, Orla	3	
Andersen, F.M.	16	
Andresen, Ludwig	23	
Arnskov, P.	12	
Baggesen, A.	3, 4, 6,	
	8, 13, 16,	
	18, 19, 20,	
	24, 25.	
Bay, Hans	21	
Bay, Svend Aage	20	
Behrendt, Chr.	15	
Bennike, Lise	7	
Berg, R.	11	
Birkelund, Palle	25	
Blomberg, Aage F.	15	
Bremerholm, Aage	18	
Bro-Jørgensen, O.	17	
Bruhn, Chr.V.	3	
Bruun, Camillo	21	
Bruun, Carl	4	
Bulmer, Joh.	14	
Bøgner, J.I.	22	
Christensen, Carl	7	
Christensen, Chr. Villads	21	
Christensen, K.	22	
Christensen, Olav	19	
Christiansen, Carl S.	6	
Cour, L.F. la	12	
Dahlerup, H.	21	
Dam, G.L.	13	
Davidson, J.	4	
Dröhse, Engelbert	18	
Eliassen, P.	20	
Engelstoft, E.T.	16	
Engelstoft, L.	6	
Erichsen, John	4	
Eriksen, Egon	7	
Fang, Arthur	11	
Fang, Lotte	11	
Faye, Aase	8	
Frølund, L.Ch.T.	20	
Fyhn, Jens Jørgen	20	
Galschiøt, M.	8	
Garbrecht, J.	4, 6.	
Glarbo, Henry	3	
Hansen, H.P. Herman	10	
Hansen, Lauritz	11	
Hauber, C.E.	4	
Haugner, C.C.	10	
Hedegaard, E.O.A.	8	

Henningsen, Henning	Side	16
Hermansen, Victor	-	8, 22.
Hoffmeyer, J.	-	25
Holm, Petra Julie	-	25
Housted, Erik	-	18
Hvidt, A.N.	-	5
Jacobsen, P.V.	-	3
Jakobsen, Anton	-	23
Jansen, H.C.	-	7
Jansen, Henrik M.	-	17
Jensen, S.	-	21
Jeppesen, Alfred	-	4
Johansen, Jens	-	3, 4, 6, 7, 13, ..
Jølvér, Henning	-	7
Jørgensen, J.A.	-	13
Jørgensen, Morell	-	19
Jørgensen, Stephan	-	15
Kannik, P.	-	3
Kierulf, H.	-	3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25.
Kiilsgård, Chr.	-	17
Klitgaard, C.	-	3
Kornerup, J.	-	11
Kristensen, K.	-	4
Larsen, H.K.	-	13
Liisberg, B.	-	12
Lind, M.	-	20
Linvald, Steffen	-	20
Lund, Ole	-	18
Lønborg	-	14
Løser, E.C.	-	4
Maaløe, Lauritz	-	15
Mathiessen, Hugo	-	18, 22.
Michaelsen, M.	-	21
Mørch, Erh.	-	16
Nielsen, Carl Lindberg	-	22, 23.
Nielsen, H.	-	13
Nielsen, H.K.	-	12
Nielsen, J.Chr.	-	19
Nielsen, N.V.	-	11
Nielsen, O.	-	4
Nielsen, Rasmus	-	25
Norrie, I.W.G.	-	13
Nyerup, R.	-	4
Oehlenschläger, A.	-	6
Olsen, Ingv.	-	14
Olsen, J. Thorborg	-	19

Olsen, Johannes	Side	17
Panum, J.S.N.	-	13
Pedersen, Børge E.	-	15
Pedersen, Kenno	-	8
Pedersen, Lauritz	-	8
Petersen, Anders	-	9
Petersen, C.V.	-	24
Ploug, R.	-	3, 5.
Rasmussen, C.	-	24
Rasmussen, P.	-	18
Rasmussen, P.	-	17
Riismøller, Peter	-	24
Rockstroh, K.C.	-	5
Rohde, I.T.	-	17
Rosenstand, K.H.	-	22
Ruus, Poul	-	3
Ræder, J.v.	-	3, 4, 6, 8, 16, 18, 19, 20, 24, 25.
Rørdam, Holger	-	6
Salchow, U.	-	13
Schouboe, O.B.	-	13
Schrøder, Aug.	-	15
Sejr, E.	-	25
Skougaard, Harald	-	3
Skovgaard, P.N.	-	13
Skaarup, H.E.	-	14
Smith, Otto	-	5, 9, 10, 22.
Spreckelsen, Otto v.	-	24
Stadfeldt, Snøbiørn Asgeyrsen	-	21
Staggemeier, Otto	-	16
Stemann, G.	-	22
Stemann, J.D.	-	22
Sundbo, Arne	-	7
Svenstrup, Carl	-	19
Særmark Thomsen, K.	-	14
Søgaard, Helge	-	25
Sørensen, Otto L.	-	23
Thomsen, Albert	-	9
Thrap, Daniel Smith	-	6
Thurah, Laurids de	-	4
Trap, J.P.	-	13
Ursin, M.R.	-	24
Wandel, C.F.	-	23
Vaupell, O.	-	13
Werlauff, E.C.	-	5
Wiese, W.	-	23
Wulff, D.H.	-	24
Waagepetersen, Chr.	-	9
Ørberg, Paul G.	-	23

Trykt i Hærens Reglementsforvaltning